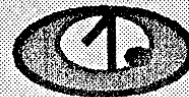

1991. augusztus

ZÁKÁNYSZÉKI

Kis Újság

I. évfolyam
1. szám

Tisztelt Olvasóm!

Mielőtt lapunk szerény oldalszámban közölt hírek között lgyekszik kiválasztani, azt, amely legjobban felkelti érdeklődését, engedje meg, hogy a község képviselőtestületének valamennyi tagja nevében köszöntsem Önt abból az alkalomból, hogy elsőként vette kezébe az Önkormányzatunk hivatalos lapját a ZÁKÁNYSZÉKI KIS ÚJSÁGOT. Bizom abban, hogy a jövőben, amikor tervünk szerint havonta megjelenik újabb és újabb információkkal, megszereti a lapot és az árusítóknál keresni fogja.

Az 1990. szeptember 30-i helyi önkormányzati választás után a megválasztott képviselőtestület első ülésén már elsőként merült fel annak a szükségessége, hogy hogyan tudnánk legjobban tájékoztatni a lakosainkat a községünkben folyó közéleti tevékenységről.

Ezen felvetés nyomán szeretnénk egyik formaként választani azt a lehetőséget, hogy ezen újság hasábjain keresztül tájékoztassuk a lakosságot.

Szeretnénk remélni, hogy ez az információ nyújtási lehetőség elindít egy olyan folyamatot is, amikor lakosságunk véleménye egy-egy községet érintő ügyben visszajut a képviselőtestülethez, ahol a dön-

tések előtt az rendkívül fontos lehet. Meggyőződéssel állítom, hogy az 1990. szeptember 30-án a község választópolgárai által megválasztott képviselők a község lakosságának egészéért vállalt felelőséggel képviselik a választók érdekeit és az Önöktől kapott javaslatokat, észrevételeket munkájuk során messzemenően hasznosítják

Tisztelt Olvasói

Kihasználva a lehetőséget, rövid tájékoztatást szeretnék adni a képviselőtestület által hozott döntésekről, melyek döntően ugyan községfejlesztés jellegűek, azonban egyéb fontos határozatok is születtek. Döntés született, hogy 1992. évi befejezéssel megvalósítunk egy 840 m²-es küzdőtérrel rendelkező tornatermet, a hozzá szükséges szociális létesítménnyel. Korszerűsítettük a Kossuth utca és az Október utca vízhálózatát, folyamatban van egy kereskedelmi információs rendszer kiépítése, mely megvalósulása után naponta az ország fontosabb piacainak keresleteiről és az ott kialakult napi piaci árakról ad majd információt, tervezés alatt van lakosságunk kérésére a második világháborúban elesett zá-

kányszéki lakosok emlékét megőrző emlékmű építése, döntött a testület a község közbiztonsága javítása érdekében arról, hogy a Mórahalom városban létrehozandó rendőrőrs költségeihez hozzájárul, döntés született, hogy község apaállattartását a jövőben a régi formában nem támogatja a testület, ezt csak kisvállalkozásban tudja biztosítani és csak magánertől.

A fenti döntések végrehajtása folyamatosan történik, és az itt felsoroltak is csak a legfontosabbak.

Bevezetőben rövid ismertetővel indítjuk útjára ezen újságunkat mely alkalommal a magam és az újság szerkesztésében résztvevők nevében kívánunk minden kedves olvasónknak hasznos időtöltést.

Gárgyán István
polgármester

Információs kiadvány
Felelős kiadó: Gárgyán István
Főszerkesztő: Daka Imre
Szerkesztő: Fodor Erzsébet
Kiadja: Polgármesteri Hivatal
Zákányszék, Lengyel tér 1.
Tel./62/81-678

Hogyan tovább Szakszövetkezet ?

"Minden változik" - mondja egy latin közmondás, melynek igazságáról igencsak meggyőződhetünk mostanában. Szűkebb világunkban is "mozog a föld", az emberek pedig bizonytalanok. A szövetkezet ma is egyik legjelentősebb tényezője a falunak, ezért fordultam Borbás Istvánhoz, a zákányszéki Egyetértés Mg. Szakszövetkezet elnökéhez egy kis "jövőkutatásra. Ehhez először is a múltba, a közelmúltba kellett néznünk.

- Milyen változást hozott a szövetkezet életében a rendszerváltás?

- Ilyen kilátástalan a mezőgazdaság helyzete az utóbbi 35-40 évben nem volt. Míg az 50-es években nagyon kevés termelt, ami volt, a beadás azt is lefőlözte, most a másik véglet a jellemző: a túlermelés. Az ebből adódó gondok még súlyosabb helyzetet teremtenek. A költség oldaláról már elmondhatjuk, hogy elértük a nyugati szintet. Mindannak az ára, amit a mezőgazdaság felhasznál, nem tér el lényegesen az Ausztriában, Hollandiában szokásostól, a termékeink piaca viszont nem megoldott. Nincs egy kvótarendszer, itt mindenki annyit termelhet, amennyit akar. Mit tud csinálni a tagság? Még többet állít elő mindenből, hogy a megnövekedett költségeket valamivel próbálja kompenzálni, ez aztán azt eredményezi, hogy az eladás lehetőségei még kilátástalanabbak. Meglátszik, hogy se uralja, se gazdája a mezőgazdaság gondjainak jelenleg.

- Tagjai érdekében a szövetkezet tudott-e lépéseket tenni a gondok enyhítésére?

- A lehetőségek egyre szűkülnek. Legnagyobb partnerünk, a Pick Szeged Szalámigyár és Húsüzem is felmondta az integrációt. Több mint 120 millió forintot jelentett ez, ráadásul most a tagok van téve annak, hogy ezek

a vállalatok kényük-kedvük szerint diktálhatnak, ennek negatív hatása már ismertek. A zöltség, gyümölcs felvásárlása szerencsére három helyen is történik a faluban, itt az fog fennmaradni, aki valóban gazdaságosan tud értékesíteni, magát fenntartani, fizetni tud. Ezen a téren rendkívül nehéz a helyzet. Itt a tagság hosszú ideig nem tapasztalta azt, hogy árujáért hónapok múlva kap pénzt. Mi fizetünk, mert volt milból. Most már odaérünk, hogy mi is csak akkor tudjuk az áru értékét kiegyenlíteni, ha a vállalatok fizetnek. Sajnos, a legfrissebb és legrosszabb hír, hogy az egyik konzervgyár, ahova paradicsomra szerződünk, jelezte, hogy nem tud fizetni, csak váltóval, s így is csak 180 nap után.

- Térjünk rá akkor a jövőre!

Fenntartható-e a jelenlegi szövetkezeti forma, illetve milyen más megoldások kínálkoznak?

-Rendelet írja elő, hogy a szövetkezeteknek 1992. március 31-ig át kell alakulniuk. Ahol ezt nem teszik meg, a cégbíróság rendeli el a felszámolást. Tekintet nélkül arra, hogy a régi formának voltak-e jó oldalai, a rendelet itt nem ad választási lehetőséget. A jövőre vonatkozóan, természetesen a tagok önkéntessége alapján a következő formákban gondolkozhatunk: részvénytársaság, KFT, klüsszövetkezet, betéti társaság. Jelenleg úgy látjuk, hogy egy szolgáltató társaságnak mindenképpen maradnia kell, gondolok a gépi szolgáltatásra és a hűtőházra. Lenni kell továbbá egy földhasznosító társaságnak, hiszen azokkal a földekkel is csinálni kell valamit, amire nincs tagi igény. Megoldatlan még a kárpótlás kérdése. Áprilisban összehívtuk az érintetteket, ők akkor úgy nyilatkoztak, hogy természetben tartanak igényt a földre. Azóta a törvényt már módosították. Je-

lenleg ott tartunk, hogy a kárpótlási jegyűkkel licitálhatnak területért. Remélem, hogy a szövetkezeti tagság lesz annyira rugalmas és belátó, hogy megpróbálja ezeket a területeket az eredeti helyükön hagyni, ahol erre lehetőség van.

Itt kapcsolódik be a beszélgetésbe Föld István, a szakszövetkezet főigazgatója, aki arra hívja fel a figyelmet, hogy ez a megoldás ellentmondásokat is kelthet.

- A hosszú évek óta sok munkával, befektetéssel művelt földről nem szívesen mondana le jelenlegi művelője.

Borbás István pontosít: Nem a csereföldekre, csak a szövetkezeti táblákra gondolt.

- Akkor is megvádolhatnak bennünket, ha akinek táblában van a földje, annak visszaadjuk, akinek nem, kiszorítjuk valahová. Egységes s vitathatatlanabb egy külön terület kijelölése lenne, amiből lehetne osztani - állítja Föld István.

-A kárpótlás körül huzavonák egyik legfogósabb kérdése vetődött itt fel. Az I-re a pontot a szövetkezet tagságának kell feltennie. Csak megfontolt legyen a döntés! Következő kérdésem a vagyontárgyak privatizációjára vonatkozik.

- A vagyont újra fel kell értékelni, hogy a könyv szerinti helyett reális értékeket kapjunk - mondja Borbás István. - Meg kell állapítani a tagok vagyónrészt. A közgyűlés hatáskörébe tartozik annak eldöntése is, hogy ezt minek alapján állapítsuk meg. Nem lesz könnyű munka, valamelyik rétegnek elkerülhetetlenül sérelmes lehet a döntés.

Átalakulóban van tehát a szövetkezet. Utban valami felé, amelynek még csak a körvonalai látszanak, de annyi bizonyos, ez az út nem az előző évtizedekben kitaposott. Jobb lesz vagy rosszabb, ez a szövetkezet jelenlegi tagságának felelőssége is.

Daka Imre

Hagyományörzés

Zákányszéki néptánc-csoportok

Örvendetes tény, hogy immár 63 gyermek foglalkozik rendszeresen a néptáncsal a művelődési ház falai között. Az első csoport 1988. decemberében, a második csoport 1990. októberében indult el ezen a nehéz úton Nagy Albertnek, a Szeged Táncegyüttes vezetőjének irányításával. Azóta két növendéke vette át a gyerekek rendszeres tanítását, de koreográfusok és irányító munkájának gyümölcsét már egyre többször tapasztalhatjuk a fellépéseken. A néptáncosok kapcsolatokat tartanak a Jugoszláviával csóka magyarok táncscsoportjával. Ők ez év januárjában voltak nálunk, a Zákányszéki csoport pedig márciusban szerepelt Csókán. Júniusban Szegeden tánccházban találkozhattak ismét a gyerekek egymással. Minden évben megrendezésre kerül a nyári Nemzetközi Néptáncotálkozó tájékoztatója is. Idén augusztus 11-én, vasárnap este 7 órakor lesz az iskola udvarán a spanyol és a finn néptáncscsoport közreműködésével. Már második éve vesznek részt a gyerekek a balatonszárszói néptánc-táborban, ahol újabb táncokat tanulnak. Továbbra is szeretnénk megrendezni minden évben a betlehemes és a pünkösdőli műsorokat a néptáncos és citerás gyerekek közös előadásában, ezzel is felélelvén a népi hagyományokat. Mégis, mindez csak a szülők áldozatvállalásával együtt jöhetett létre és csak így tud működni, fennmaradni a jövőben is. Köztudott, hogy a fenntartási költségek jelentős részét a népviseleti ruhák jelentik. Köszönet a Képviseleti-testület tagjainak, akik még év elején 160.000.-Ft-ot

szavaztak meg a népviseleti ruhák anyagának beszerzésére. Ebből az összegből sikerült a déalföldi és széki garnitúrák anyagait, kellékelt beszerezni. A szatmári népviselet anyagait szintén az önkormányzat támogatásával, pénzeszközök átcsoportosításával oldjuk meg. De ez még csak az anyag és a kellék! Ebből a szülők fáradságos munkájának köszönhetően lett és lesz népviseleti ruha. Senkit sem megbántva - hiszen valamennyien hozzájárulnak a csoport munkájához - két szülőt mégis szeretnék kiemelni, akik szinte az összes varrási munkát elvégzik - Jakus Józsefné és Pus-kás Ferencné. Ők ketten közel 200.000.-Ft értékű munkát végeztek már el. A kötelező gépjármű biztosítás megkötésével a művelődési ház jelentős forgalmat bonyolított le. A jutalék pontos összegéről még nem tudok tájékoztatást adni / a következő számban megteszem/, de köszönet mindazoknak, akik biztosításukat a művelődési házban kötötték, ezzel is hozzájárulva a néptáncscsoport fenntartásához. A néptáncosok a nemes cél - a hagyományörzés mellett viselkedési, magatartási formát is tanulnak és közösséggé kovácsolódnak az iskola falain kívül is. Becsüljük meg, hogy szabadidejüket e hasznos tevékenységre áldozzák, és kérem, tapssoljunk nekik minél többben augusztus 11-én is!

Sas Györgyné

Agusztus, avagy kisasszony hava

Agusztus hónapnevünk római eredetű. A szökőnapok felszaporodása miatt i.e. 7-ben Augustus császárnak naptárrendezést kellett végrehajtania. Mivel életének legtöbb szerencsés eseménye ebben a hónapban játszódott le, ezért a saját felvett nevével jelölte meg ezt a hónapot. Az "augustus" szó jelentése "szent, felséges, magasztos". Augustus hónapban van néhány névnap, amelyhez a néphit jóvendómondást kapcsol. Ezek az ún. "jeles napok". Az Ilona keresztnévet viselő aug. 18-án ünneplik névnapjukat. Nevük a görög Helénára vezethető vissza, aminek "nap, fény" a jelentése. Ilona napon az asszonyoknak nem szabad dolgozni, kiváltképp pedig kötést ültetniük, mert a klcsirkék úgysem kelnek ki a tojásból. Számos néphagyomány fűződik az augusztus 14-i Bertalanhoz. Több helyen az ősz kezdő napjának tekintik. Amilyen Bertalan napján az idő, olyan lesz az ősz. Ha zivatar van, az kemény télre és havazásra mutat, ha ezen a napon esik az eső, úgy tartják, jó káposzta-termés lesz. Lőrinc-aug. 10. - esőjével bő szőlő- és gyümölcs-termést ígér, úgy mondják, ha Lőrinc napján bőven esik, s még a kerékvágásban is megáll az eső, akkor szüretkor bőven ereszt a prés. Már nincs ilyen jó hatással a Lőrinc-napi eső a dinnyére. Régen híresek voltak a Lőrinc-napi vásárok, de ezen nemigen fogyott a görögdinnye, mert ekkorra már elérett, "vizenyőssé vált". A nevekhez fűződő népszokások megismerése kellemes szórakozást jelenthet mindenké számára. Itt csak "jeles napok" -hoz tartozó szokásokból tudtam bemutatni néhányat. Aki saját nevére kíváncsi, az olvasson el egy-két címszót Kálmán Béla: A nevek világa /Debrecen, 1985. Csokonai Kiadó/ című könyvéből, amelyben mindenki megtalálja nevének magyarázatát, az ahhoz tartozó népszokásokat. Ehhez kívánok mindenkinek kellemes szórakozást.

Varga Tibor

Beszélgetés egy zákányszéki "farmerrel"

Szakszerűen és szépen gondozott földek között haladok egy takaros tanya felé, ahol az udvaron az eperfák alatt egy napbarnított, barázdált, elszánt arcú földműves a 27 éves traktorját javítja.

- "Magad uram, ha szolgád nincs" - szólított meg.

- "Segíts magadon, s az Isten is megsegít" - válaszol és dől belőle a szó. Drága az alkaterész, ha szerelőhöz megyek a munkadíj is sokba kerül, fizetni nem tudok, hisz az egy hónapja leadott sertésekért a mai napig nem kaptam meg a pénzt. Még így is örülök, hogy le tudtam őket adni, nem kell

a drága takarmánnyal őket tovább etetnem.

- Ügytudom, a képviselőtestület a földművelési miniszternek írt a sertések minél gyorsabb felvásárlása érdekében.

- Ez csak tűzoltómunka volt, és nem sok sikerrel járt. A május közepén kialakult kilitástalan sertésfelvásárlás, később az éjjeli sorakozások a leadásért nagyon elgondolkottattak, volt is szerződés, meg nem is. A növendék bikákra és süldőkre a második félévre még mindig nem tudok leszerződni, nincs hova. Nincs tőkém, amit be tudnék fektet-

ni a növénytermesztésbe ezért, hogy minőségi árut tudjak termelni - a permetezőszer, a műtrágya az öntözés drágasága miatt - kevesebbet tudok termelni és teljes mértékben ki vagyok szolgáltatva a kereskedelemnek.

- Hát "segíts magadon"! Nem gondoltak arra, hogy valamilyen érdekképviselői szervezet hozzanak létre?

- Valóban, a parasztság érdekképviselője nincs megoldva. Talán az önkormányzat összefoghatná törekvéseiket, és egy szövetség a képviselőtestület ellenőrzése mellett végezhetne piacutatókat, és tárgyalhatna az érdekekben. Lépéshátrányban vagyunk. Vajon sikerül-e behoznunk a lemaradást?

Dr. Máthé Ellák

Fonákságok a munkanélküli segély körül

A munkanélküliség méretel egyre aggasztóbbak. Jelenleg az állástalanok száma közel 200 ezer, s ez a szám az év végére - egyes előrejelzések szerint - megduplázódik. Mivel a sajnálatos módon utcára kerültek természetesen közöttünk élnek, ezért nem kerülhetjük meg ezt a kérdést, hogy ki milyen elbírálás alapján részesült munkanélküli segélyben? Választópolgárok kérésére a júliusi képviselőtestületi ülésen egy Interpelláció révén a képviselők egyérműen állást foglaltak abban a kérdésben, hogy etikátlannak tartják és elítélik /annak ellenére, hogy ez jogszabály adta lehetőség/, hogy azon szakszövetkezeti tagok, akik jelentős vagyonnal rendelkeznek, munkanélküli segélyt

vesznek fel. Ama kérdésben már megosztott a testület véleménye, hogy a polgármester különböző fórumokon képviselje a fenti állásfoglalást. Nevezte neked önkormányzati Kormányunk közigazgatási politikája már a kezdet kezdetén sem volt önkormányzat-barátnak nevezhető. Ugyan a helyi önkormányzatnak semmi köze a munkanélküli segélyek odaítéléséhez, ám ennek fonákságából /visszaélésekből?/ származó erkölcsi terhet mégis neki kell viselnie. Ugyanis az önkormányzat van kéznél, van ott a józan paraszti ésszel rendelkező, tisztán gondolkodni tudó falusi emberek között. Éppen a fentiek miatt érthetetlen számomra azon képviselőtársaim véleménye, "aggodal-

ma", akik szerint nem célszerű a testület állásfoglalásának különböző fórumokon való képviselője mondván, a falu emiatt esetleg hátrányt szenvedne, negatív megítélésben részesülhet stb. Ezek után törődjünk inkább bele az etikátlan döntésekbe /ráadásul ha azok csak bizonyos részérdekeket szolgálnak, vagy másképp: elősegítenek egyféle hatalomátmentést? Vagy ne fogalmazzunk tisztán? Ami irritálja a dolgozó falusi parasztember jó érzését, azt ne tegyük szóvá, ne ítéljük el?

Dr. Kovács József

"Elmondom hát mindenkinek"

/olvasói rovat/

Karinty Frigyes "Előszó" című versének e sora szolgál mottóul mindazoknak, magánszemélyeknek pártoknak : egyszóval olvasóknak akik úgy érzik, hogy a falu közösségét érintő kérdésük, mondanivalójuk van.

Hirdetés

Minden héten csütörtökön 9-12 óráig változtatott bálaruha vásár lesz a művelődési házban!

Minden héten pénteken 7-13 óráig 350-Ft/kg egységáron bálaruha vásár lesz a művelődési házban!

1991. augusztus 11-én vasárnap este 7 órától Nemzetközi Néptánc

táncfalalkozó lesz az általános iskola udvarán, rossz idő esetén a művelődési házban/spanyol, finn és a zákányszéki néptánc-csoportok közreműködésével. Belépő felnőtteknek 60-Ft, gyerekeknek 30-Ft.

1991. augusztus 20-án 19-01 óráig Nosztalgia Bál lesz a művelődési házban a FLEKK

Mesterséges termékenyítés
A mesterséges termékenyítés korszerű biotechnikai módszer
ANYATEHÉNHEZ viszonyított közömbös és javító hatású bikák közül választhat a tenyésztő.
Rontó hatású apaállatot nem használunk.
Kérheti orvosi és tenyésztési tanácsainkat! Termékenyítés szünnap nélkül!

Dr. Müller Karoly
állatorvos

Dr. Mathe Előd
szakállatorvos

Közlemények

Kábeltelevízió

A környező községekhez hasonlóan itt is szeretnénk megvalósítani a kábeltelevíziós hálózatot. Ez nemcsak a műholdas programokra vonatkozik, jobb vételi lehetőséget nyújt a magyar és a jugoszláv televízió adásaira is. Helyi műsor sugárzására is lehetőség van. Egyedi kétantennás földi állomás ára megközelítőleg 10-15000-Ft. A műholdas rendszer kiépítésének költsége kb. 10-13000-Ft, természetesen ezzel nem csak magyar és egy-két jugoszláv adást lehet fogni. Nemrégiben közzétettük felhívásunkat a kábeltelevízió bevezetésének lehetőségéről, erre elég kevés jelentkezés érkezett. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, legalább a belterületi lakások fele, kb. 250 ház igénylése szükséges. A jelentkezéseket folyamatosan várjuk a község-

Suli - hírek

A tanévnyitó ünnepség szeptember 2-án lesz 7.35 perckor. Ugyanezen a napon kezdődik a tanítás is "B" héttel, 8.15 perckor.

Hirdessen a Zákányszéki Kis Ujságban!

Kishirdetés: 63-Ft, a nagy, keretes hirdetés: 375-Ft.